

西藏常见药用植物名录

(汉 / 藏对照)

西藏常见药用植物名录

西藏高原生物研究所

拉巴 蒋思萍 编著

道帏 才让多杰 译

西藏人民出版社

西藏常见药用植物名录

藏文·汉文对照

西藏高原生物研究所

拉巴 蒋思萍 编著

才让多杰译

(道伟·才让多杰译)

藏文·汉文对照

西藏人民出版社

图书在版编目(CIP)数据

西藏常见药用植物名录;藏、汉、拉丁文对照/西藏自治区高原生物研究所编.—拉萨:西藏人民出版社,2008.2

ISBN 978-7-223-02285-9

I. 西... II. 西... III. 药用植物—西藏—名录—藏语、汉语、拉丁语 IV.Q949.95—62

中国版本图书馆CIP数据核字(2007)第155076号

西藏常见药用植物名录

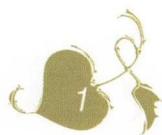
编 者	拉 巴 蒋思萍
译 者	道帏·才让多杰
责任编辑	道帏·才让多杰
图片提供	高志勇 土艳丽 央金卓嘎
版式设计	丹 增
电脑排版	丹 增
封面设计	格 次
出版发行	西藏人民出版社(拉萨市林廓北路20号)
印 刷	四川大自然印刷有限公司
开 本	850×1168 1/32
印 张	3.375
字 数	80千
版 次	2008年2月第1版
印 次	2008年2月第1次印刷
印 数	01- 4,000
书 号	ISBN978-7-223-02285-9
定 价	15.00元

የኢትዮ'ችና'ማርያም'ችና'ቁጥር'ና'ካሬ

ပန်မရှိအောင်ပန်စီမံချက်ပန်နှင့်

前　　言

西藏是我国植物资源十分丰富的地区之一,世世代代生活在这里的藏民族在长期的生活实践中对药用植物利用方面积累了丰富的植物学知识。长期以来,在药用植物利用时,一直采用的是藏文名。因而这里也就产生了一个问题,即一些药用植物有藏文名而汉、拉丁名需要鉴定,同一种药用植物的藏、汉、拉丁文名不统一,以及缺乏植物的彩色图片等等。显然这种情况的存在影响到西藏药用植物在民族间的交流、流通与发展,影响到对西藏经济植物的开发利用,甚至影响到对西藏藏药的规范化、标准化管理等。编著《西藏常见药用植物名录》是大势所趋、正是为了解决上述问题而进行的探索

性工作,顺应时代发展需求的。

本书尽量收集我区的主要植物、药用植物及其他经济植物并附上彩图,同时还收集其有关分布、经济用途及简要说明。《西藏常见药用植物名录》的编著出版,对于在藏区普及植物学知识、对外宣传我区植物资源、加强民族间植物学知识的交流、进行藏药规范化管理、认识植物资源,乃至进行植物资源开发利用与保护等都具有十分重要的意义,同时也可作为有关科研单位、学校、业余爱好者的参考用书。该书的出版将填补我区植物学研究上的一项空白,而且意义重大。

由于区域内植物种类繁多,分布各异,加上西藏地区幅员广大,涉及面非常宽,工作不可能面面俱到;同时由于藏文编撰又是一项很烦琐的工作,一些植物可能并没有藏文名等情况,难免有疏漏之处,望专家给予指正。

説小治政

ଦନ୍ତ-ଶ୍ଵର-ଶ୍ଵର ଏମାନ୍ଦେଖ-କୁ-ଦିନି-ଷଦ-ପାଞ୍ଚଶାହୀ-ଅଧିକ-ଶ୍ଵରଶାହ-ପାଦପୁର-ଶବ୍ଦ-
ପରିବ-ଧ୍ୟାନ-ପାଦପାଦ-ପାଦା- ରମ୍ଭନ୍ଦେଖ-ଶ୍ଵର-କୁ-ଦିନି-ଷଦ-ପାଞ୍ଚଶାହୀ-ଅଧିକ-ଶ୍ଵରଶାହ-ପାଦପୁର-
ଷଦ-ଶ୍ଵର-କୁ-ଦିନି-ଷଦ-ପାଞ୍ଚଶାହୀ-ଅଧିକ-ଶ୍ଵରଶାହ-ପାଦପୁର-ଶ୍ଵର-କୁ-ଦିନି-
ପାଦପାଦ-

ଦ୍ୟନ୍ତାଶକ୍ତିଶୀଳ୍ମର୍ମାଦ୍ୱାରା ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏଥିଲା
ଶ୍ରୀଭୂଦ୍ରାଜଙ୍କିଳା ଦେଖିଲେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

1. 桃儿七 奥莫色(藏语)

Sinopodophyllum hexandrum(Royle)Ying.

小檗科,多年生草本;根状茎粗壮,横生;茎高14—30厘米,直径约8毫米,上部有2叶,偶有3叶。叶心脏形,直径18—25厘米,3裂或5深裂几达基部,裂片常再2(-3)裂达近中部,小裂片先端渐尖,叶下面有灰白色柔毛,后脱落。花单生,先叶开放;萼片早萎;花瓣6,开张,倒卵形,粉红色,边缘波状,外轮花瓣2—2.6厘米,宽1.2—1.5厘米,内轮花瓣较小;雄蕊6,长约1.2厘米,花丝向内弯,花药狭矩圆形。

花柱短，子房有胚珠多数。浆果卵圆形，直径约4厘米，红色，无宿存花柱。花期5月，果期7—8月。

产昌都、察隅、波密、林芝、米林、亚东、定结、隆子、吉隆。生林下或灌丛下，海拔2700—4300米。分布于甘肃、陕西、云南、四川；尼泊尔、锡金、不丹、印度北部、巴基斯坦、阿富汗东部、克什米尔地区也有。

本草有毒。根及根茎入药。具有抗肿瘤的作用；还具有祛风湿、利气活血、止痛、镇咳、平喘、祛痰功能；用于治疗风湿痹痛、麻木、跌打损伤、风寒咳嗽、月经不调、胃痛、慢性支气管炎等疾病。

אֶלְעָזָר

କେବୁଦ୍ଧିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଵରାମଦଶଙ୍କେତା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କେରିଣ
କୁରାପାବନ୍ଦା କୁରାପାରାକୁଣ୍ଡା ଦେଇଛେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଵରବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀ
ଶ୍ରୀନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା ଶ୍ରୀନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା ଶ୍ରୀନିର୍ମିତନଦୀ
କଣ୍ଠପିଲିକିନ୍ଦା. ୧ରଣ୍ଗ. ୫ରାପିନ୍ଦା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା. ୨ରାପିନ୍ଦା କେରିଣାଶୀରେନ୍ଦ୍ର
କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା. ୩ରାପିନ୍ଦା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା. ୪ରାପିନ୍ଦା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା. ୫ରାପିନ୍ଦା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା. ୬ରାପିନ୍ଦା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା
ନଦୀକାର୍ଯ୍ୟନ୍ଦିନୀକୁଣ୍ଡା ନିର୍ମିତନଦୀକୁଣ୍ଡା. ୭ରାପିନ୍ଦା କରନ୍ତୁଷ୍ଟବଣା

ଶ୍ରୀଯୁଷାକ୍ରମକର୍ତ୍ତାଦିହୃଦୟାପାଞ୍ଚଶିଖ ଶ୍ରୀରୂପ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ
ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ
ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ ଶ୍ରୀରୂପାନ୍ଧୁଲୀ

ସୁଧାକୁଣ୍ଡଳୀ

2.香豆蔻 肪米(藏语)

Amomum subulatum Roxb.

姜科,粗壮草本;株高1-2米。叶片长圆状披针形,长27-60厘米,宽3.5-11厘米,顶端具长尾尖,基部圆形或楔形,两面均无毛;植株下部叶无柄或近无柄,上部叶柄长1-3厘米;叶舌膜质,长约3-4毫米,微凹,无毛,顶端浑圆。总花梗长0.5-4.5厘米,褐色;苞片卵形,长约3厘米,淡红色,顶端钻状;小苞片管状,长3厘米,裂

至中部，裂片顶端急尖而微凹；花萼管状；无毛，三裂至中部，花冠管与萼管等长，裂片黄色，近等长，唇瓣长圆形，长3厘米，顶端向内卷折，有明显的脉纹，中脉黄色，被白色柔毛；侧生退化雄蕊钻状，长2毫米，红色；花丝长5毫米，宽3毫米；蒴果球形，直径2-2.5厘米，不开裂，紫色或红褐色；无柄或近无柄，果具10余条波状狭翅。花期5-6月，果期6-9月。

产墨脱，生于阔叶林下，海拔1000米。印度北部、孟加拉、锡金、尼泊尔中部也有。

果实称尼泊尔豆蔻(Nepal-cardamom)，种子作甜品和糕点的调料，亦作咀嚼品，或作药用，治喉痛、肺结核、眼脸炎、消化不良。

尼泊尔豆蔻

ଶ୍ରୀନାଥକର୍ମା ଶ୍ରୀକିରଣପଟ୍ଟନାୟକ ଶ୍ରୀରମେଶ୍ଵର ଶ୍ରୀରମେଶ୍ଵର
ଶ୍ରୀରମେଶ୍ଵରକର୍ମକିରଣ କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ ଶ୍ରୀରମେଶ୍ଵରକର୍ମକିରଣ
କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ
କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ
କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ କିରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ

ନେପାଲ-ପାତାଶାର୍ଦ୍ରି-ମୁଦ୍ରଣ (Nepal – cardamom) କିମ୍ବା
ଶ୍ରୀରଙ୍ଗନା ଦୈତ୍ୟ-ବାଦର-ଶାର୍ଚିଗନ୍ଧା ଶ୍ରୀରଙ୍ଗନାଶ୍ରୀରଙ୍ଗନାକ୍ଷେତ୍ର-ପାଦନାଳି-
ଶାର୍ଚିଦକ୍ଷେତ୍ର ଯଦ୍ରକ-ଶାର୍ଚିକୁ-ପାତାଶାର୍ଦ୍ରି-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିଦକ୍ଷେତ୍ର-
ଶାର୍ଚିଦକ୍ଷେତ୍ର । ଶାର୍ଚିଦକ୍ଷେତ୍ର-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିକୁ-ଶାର୍ଚିକୁ-